

मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित.

:: प्रधान कार्यालय ::

" मुंबई बँक भवन", २०७, डॉ.दादाभाई नौरोजी रोड,
फोर्ट, मुंबई ४०० ००१, दूरध्वनी - २२६१७१ ५४ ते ५९

अण्णासाहेब पाटील आर्थिक

मागास विकास

महामंडळांतर्गत

नवउद्योजक व्यावसायिक

कर्ज धोरण

मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित

दिनांक ०१/०१/२०२६ पर्यंत अद्यावत बदलासह कर्ज धोरण

अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळांतर्गत नवउद्योजक व्यावसायिक कर्ज धोरण

अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळाकडून फक्त वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजनेअंतर्गत प्राप्त झालेले वैध हेतूपत्र (LOI) सर्व KYC कागदपत्रांसह सादर करतील अशा उमेदवारासाठी कर्ज धोरण लागू राहील.

अ. क्र.

सुधारीत व्यावसायिक कर्ज धोरण

१ कर्जाचा उद्देश (सेवा / पारंपारिक / उत्पादन व विक्री) :-

- १) कृषी संलग्न व पारंपारिक उपक्रमासाठी
- २) लघु व मध्यम उद्योगांतर्गत उत्पादन, व्यापार व विक्री करण्यासाठी.
- ३) सेवा क्षेत्रामधील उद्योगासाठी
- ४) लघु उद्योगांतर्गत असणा-या व्यवसायाची वाढ करण्यासाठी.

२ कर्जदाराचे निकष :

१) बँकेच्या कार्यक्षेत्रात कायम वास्तव्य असलेले अर्जदार कर्ज मागणीस पात्र असतील. (मुंबई बँकेच्या कार्यक्षेत्रामध्ये कायम वास्तव्याचा पुरावा म्हणून घर खरेदी खत, मासिक मन्टेनेस बील / पावती, अद्यावत लाईटबील इ. यापैकी एकाची छायांकित प्रत सादर करावी.)

सहकर्जदार :- ज्या कर्जदाराकडे कोलॅटरल सिक्युरिटी देणेसाठी स्वतःच्या नावावर स्थावर मालमत्ता नाही त्या कर्जदाराने सहकर्जदार म्हणून आई/वडिल किंवा भाऊ / अविवाहीत बहिण यापैकी एकास ज्या सदस्याच्या नावावर स्थावर मालमत्ता आहे त्यास सहकर्जदार म्हणून घेण्यात येईल.

बँकेच्या कार्यक्षेत्रामधील तसेच 'उपनगरीय' लोकल गाड्या ज्या स्थानकापर्यंत जातात (उदा. पश्चिम रेल्वे डहाणू पर्यंत, मध्य रेल्वे कर्जत / खोपोली व कसारा पर्यंत, हर्बर रेल्वे पनवेल पर्यंत) त्या शहरामधील स्थावर मालमत्ता कर्जास तारण म्हणून ग्राह्य धरण्यात येईल.

बँकेच्या कार्यक्षेत्रामध्ये भाडेकरारावर घर घेऊन वास्तव्य करणारा उमेदवार कर्ज मागणीस पात्र होणार नाही. तसेच उपरोक्त सहअर्जदाराव्यतिरिक्त इतर नातेवाईक सहअर्जदार म्हणून पात्र होणार नाहीत.

२) अर्जदारासाठी वयोमर्यादा अट(पुरुष अर्जदारासाठी १८ ते ५० वर्षे व महिलाकरीता १८ ते ५५ वर्षे)

कर्जमागणी अर्जासोबत सादर करावयाची कागदपत्रे :

- १ बँक कर्ज मागणी अर्ज
- २ महामंडळाचे मुळ सशर्त हेतू पत्र (LOI)
- ३ अर्जदाराची के.वाय.सी.
 - अ) I) आधार कार्ड II) पॅनकार्ड III) लाईट बील (मागील महिन्याचे), IV) रेशनिंग कार्ड - सर्व आवश्यक, V) बँक खाते उतारा (१ वर्षाचा) किंवा पासबुक झेरॉक्स (१ वर्षाच्या नोंदीसह).
 - ब) सहअर्जदाराची के.वाय.सी. I) आधार कार्ड II) पॅनकार्ड III) लाईट बील (मागील महिन्याचे), IV) रेशनिंग कार्ड - सर्व आवश्यक,
- ४ अर्जदार, सहअर्जदार व जामिनदार यांचा नाममात्र सभासदत्वाचा अर्ज सादर करावा लागेल.
- ५ अर्जदाराने व्यवसायासाठी निवडलेली जागा स्वमालकीची असेल तर पुरावा म्हणून गाळा खरेदीखत, मासिक मन्टेनेस बील / पावती, अद्यावत लाईटबील यापैकी कोणतेही दोन कागदपत्रे सादर करावी लागतील. अथवा व्यवसायाची जागा ३ ते ५ वर्षासाठी नोंदणीकृत भाडे करारावर घेतलेली असावी. सदर भाडेकराराची सत्यप्रत सादर करावी लागेल.
- ६ व्यवसायासाठी प्रचलित कायदानुसार आवश्यक परवाने सादर करावे. (आवश्यकतेनुसार)
- ७ अर्जदाराची शैक्षणिक पात्रता तसेच व्यवसायासाठीचे शैक्षणिक पात्रता प्रमाणपत्र (व्यवसायाच्या

स्वरूपानुसार)

- ८ बँकेच्या कार्यक्षेत्रातील तसेच स्थानिक उपनगरीय सेवा उपलब्ध असलेल्या शहरी विभागातील चालू व नियोजित प्रकल्प कर्ज मंजूरीस पात्र राहतील. मात्र अर्जदार हा बँकेच्या कार्यक्षेत्रामध्ये कायम वास्तव्यास असणे आवश्यक राहिल.
- ९ प्रकल्प अहवाल (प्रोजेक्ट रिपोर्ट) दोन प्रती (बँकेच्या, अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळ यांचे पॅनलवरील किंवा कोणत्याही सनदी लेखापाल (C.A.) यांनी त्यांच्या सही शिथिलीत तयार करून दिलेला प्रकल्प अहवाल सादर करावा. सदर अहवालाच्या Covering Letter वर कोणत्या कारणासाठी किती रक्कम अपेक्षित आहे. ते नमूद करणे आवश्यक आहे.) प्रकल्प अहवालानुसार खेळते भांडवलासाठी व भांडवली स्वरूपाचा कर्ज पुरवठा करणेसाठी बँकेकडून फक्त मुदत कर्जच मंजूर करण्यात येईल.
- १० व्यवसायाची जागा पागडी पध्दतीने असल्यास जागा मालकाचे संमती पत्रक सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ११ व्यवसायाचे गुमास्ता लायसन्स किंवा उद्योग आधार तसेच टॅक्स रजिस्ट्रेशन.
- १२ रु.१०.०० लाखापर्यंतच्या कर्जासाठी १००% कोलॅटरल सिक्युरिटी व एक सक्षम जामिनदार देणे आवश्यक राहिल. अथवा रु.१०.०० लाखापर्यंतच्या कर्जासाठी १००% कोलॅटरल सिक्युरिटी म्हणून अर्जदारास स्वतःच्या नावाची मुंबई बँकेतील मुदत ठेव (कर्ज कालावधीपर्यंत वैध असलेली) तसेच सोने, एन एस सी, किसान विकास पत्र, एल.आय.सी.विमा पॉलीसी सरेंडर व्हॅल्यु, (बँकेच्या नावे असाईन करून) इत्यादी प्रकारातील कोणतीही सिक्युरिटी तारण म्हणून द्यावी लागेल.

अर्जदार कोलॅटरल सिक्युरिटीसाठी जी मालमत्ता तारण देणार आहे त्या मालमत्तेची आवश्यक कागदपत्रांच्या प्रत्येकी दोन छायांकित प्रती सादर करणे आवश्यक. अ) जामिनदार यांची के.वाय.सी. I) आधार कार्ड II) पॅनकार्ड III) लाईट बील (मागील महिन्याचे), रेशनिंग कार्ड – सर्व आवश्यक ब) जामिनदार व्यवसायिक असेल तर I) आयकर विवरण पत्र (३ वर्षांचे विहित मुदतीचे) II) बँक खाते उतारा व्यवसायाच्या खात्याचा (१ वर्षाचा) किंवा पासबुक झेरॉक्स (१ वर्षाच्या नोंदीसह). III) व्यावसायिकांच्या स्वतःच्या बचत खात्याचे १ वर्षाच्या नोंदीसह पासबुकची झेरॉक्स. व्यवसायाचे गुमास्ता लायसन्स किंवा उद्योग आधार तसेच टॅक्स रजिस्ट्रेशन. क) जामिनदार नोकरदार असेल तर I) आयकर विवरण पत्रासह फॉर्म नं.१६, II) बँक खाते उतारा पगार खात्याचा (१ वर्षाचा) किंवा पासबुक झेरॉक्स (१ वर्षाच्या नोंदीसह)., III) मागील ६ महिन्याच्या पगार स्लिप. IV) अर्जदार नोकरीमध्ये कायमस्वरूपी असलेबाबत आस्थापनाचे पत्र.

- १३ अर्जदाराने रु.७०००/- इतक्या रक्कमेचा धनादेश कर्ज प्रस्ताव हाताळणी शुल्क (विना परतावा) म्हणून कर्ज प्रस्तावासोबत द्यावयाचा आहे. सदर रक्कमेतून वकीलाची लिगल व मुल्यांकनकराची फी अदा करण्यात येईल. तसेच बँकेच्या सनदी लेखापाल (C.A.) यांचेकडून व्यवसायाचा प्रकल्प आर्थिकदृष्ट्या किफायतशीर आहे. असा अहवाल घेण्यात येईल त्याचे व्यवसायिक शुल्क अदा करण्यात येईल. बँक मुदत ठेव, एन.एस.सी., के.व्ही.पी., एल.आय.सी. विमा पॉलीसी, व सोने इत्यादी तारणासाठी लिगल व व्हॅल्युएशनची गरज नसल्याने प्रस्ताव हाताळणी शुल्क (विना परतावा) रु.१२००/- इतके घेण्यात यावे. तसेच सोने तारणाचे मुल्यांकनाची फी अर्जदाराने स्वतः अदा करावयाची आहे.

कर्ज मंजूरीचे निकष व मर्यादा : बँकेच्या सनदी लेखापाल (C.A.) यांनी दिलेल्या अभिप्रायाचा विचार करून प्रकल्प खर्चाचे ९०% किंवा कमाल मर्यादा वैयक्तिक अर्जदारासाठी रु.१०.०० लाखांपर्यंत इतके मुदत कर्ज मंजूर केले जाईल.

परतफेड कालावधी : ६० महिने कालावधीसाठी मुदत कर्ज मंजूर केले जाईल. (मंजूर कर्जाची उचल कर्ज मंजूरी पत्राच्या तारखेपासून ३० दिवसाच्या आत करावी लागेल.)

व्याजदर : द.सा.द.शे.१२% (दरमहा व्याज आकारणी केली जाईल) वैयक्तिक कर्जदाराने बँक कर्जाचा हप्ता (मुद्दल + व्याज) विहित वेळेत प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंतच भरणा करावा लागेल. (विहित वेळेत भरणा केलेल्या हप्त्यामधील व्याजाची रक्कम अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळाकडून दरमहाचा बँक कर्जाचा हप्ता भरणा करून त्याचा पुरावा (बँक स्टेटमेंट किंवा खाते उतारा) अपाम च्या वेबसाईटवर सादर केलेनंतर अर्जदाराच्या आधारलंक बचत बँक खात्यावर जमा करण्यात येणार आहे.)

कर्ज वितरण : प्रकल्प उभारणीसाठी आवश्यक असलेल्या १०% स्वभांडवलाची उभारणी केल्यानंतरच, मंजूर कर्ज रकमेचे वितरण अर्जदाराचे मागणीनुसार, शाखाव्यवस्थापक व तपासणी अधिकारी यांच्या शिफारसीनुसार खेळते भांडवलासाठी लागणा-या रकमेचे कर्जदाराच्या चालू खात्यामध्ये वितरण करण्यात येईल. मात्र भांडवली स्वरूपाचा कर्ज पुरवठा साधन साहित्य पुरवठादारास बँकेच्या RTGS/ NEFT या सुविधेद्वारे थेट देण्यात येईल.

कर्जदस्तऐवज -

- १ मंजूर कर्ज अटी व शर्ती, मान्य असलेसंबंधी पत्र.
- २ डेबीट अॅथॉरीटी,
- ३ कर्ज करारनामा.
- ४ वचनचिठ्ठी
- ५ लेटर ऑफ लीन / सेट ऑफ
- ६ सातत्य हमी पत्र
- ७ जामीनदारांचा करारनामा.
- ८ कर्ज परतफेडीचे वैयक्तिक जबाबदारीचे हमीपत्र.
- ९ नजरगहाण करारपत्र
- १० मॉर्गेज डीड

सर्वसाधारण नियम व अटी -

- १ अर्जदार, सहअर्जदार व जामिनदार यांनी बँकेचे नाममात्र सभासदत्व घेणे आवश्यक असून अर्जदाराचे, या बँकेत व्यवसायाचे चालू खाते व महामंडळाकडून व्याज परतावा मिळणेसाठी बचत खाते उघडावे लागेल. (अर्जदाराचे कर्जखाते व बचत खाते आधारलंक करणे अनिवार्य आहे.) तसेच सहअर्जदार व जामिनदार यांचे बचत खाते उघडणे आवश्यक आहे.
- २ व्यवसायाच्या जागेच्या ठिकाणी "मुंबै बँकेकडून अर्थसहाय्य" असा फलक प्रथम दर्शनी भागावर लावला पाहिजे.
- ३ दैनंदिन व्यवहारातील जमा रकमेचा भरणा मुंबै बँकेच्या शाखेतील चालू खाती जमा करावा लागेल.
- ४ कर्जदारास प्रकल्प खर्चाच्या ९०% रकम बँक कर्जाद्वारे उपलब्ध करून दिली जाईल. कर्जदारास कर्ज मंजूर रकमेइतकी १००% कोलॅटरल सिक्युरिटी द्यावी लागेल. (सदर कर्जाकरीता स्वमालकीचे स्थावर मालमत्तचे अतिरिक्त तारण इक्विटेबल मॉर्गेज करून घेण्यात यावे. अशा तारणाचे नव्याने विकसित झालेल्या ई.फायलिंग नोंदणी सुविधे अंतर्गत विहित मुदतीत म्हणजेच कर्ज दस्तऐवज कार्यान्वित (Execute) झालेपासून ३० दिवसांच्या आत करून घ्यावयाचे आहे. कर्जदारास नव्याने विकसित झालेल्या ई-फायलिंग सुविधेचा अनुषंगिक खर्च करावा लागेल.
- ५ अ) बँक कर्जाची रकम प्रकल्प उभारणीचे प्रगतीनुसार, तसेच चालू व्यवसायाच्या प्रगतीनुसार बँकेच्या तपासणीस यांचे पहाणी / छाननीनंतर अदा केली जाईल. मशिनरी व साधन / सामुग्री खरेदीसाठी रकम परस्पर विक्रेत्यास बँकेच्या RTGS/ NEFT या सुविधेद्वारे थेट अदा केली जाईल.
ब) अर्जदाराने सादर केलेला प्रकल्प अहवाल आर्थिकदृष्ट्या किफायतशीर असलेबाबत खातरजमा करणे किंवा बँक कर्ज सुरक्षिततेच्यादृष्टीने योग्य असल्याची खातरजमा करणेसाठी आवश्यकतेनुसार

विभागीय कार्यालयामार्फत बँकेच्या तालिकेवरील सनदी लेखापाल (C.A.) याचेकडून अभिप्राय घेण्यात येईल.

- ६ कर्जावरील व्याजदर द.सा.द.शे.१२% राहिल व्याजाची आकारणी दर महिना अखेर केली जाईल व व्याज मुद्दल खाती नावे टाकले जाईल. कर्ज थकीत झाल्यास थकीत रक्कमेवर २% दंडव्याज आकारले जाईल.त्याशिवाय दरमहा रु.२५०/- लेट पेमेंट चार्जेस आकारण्यात येतील. कर्ज परतफेड ६० मासिक हप्त्यात दरमहा व्याज रकमेसह १० तारखेस करावयाची आहे.
- ७ कर्ज रक्कमेचा विनीयोग केवळ व्यवसायिक गरजा भागविण्यासाठी करावयाचा आहे. तसेच सर्व आर्थिक व्यवहार या बँकेच्या व्यवसायाच्या चालू खात्यावर करणे आवश्यक आहे.
- ८ कर्ज परतफेडीची प्राथमिक जबाबदारी कर्जदाराची त्याचबरोबर तेवढीच जबाबदारी सहकर्जदार व जामिनदारावर संयुक्त व वैयक्तिकरित्या राहिल व ती त्यांच्या वारसावरही राहिल. त्यांच्यापैकी कोणाही एका अगर अधिक व्यक्तीकडून कर्जाची वसुली करण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.
- ९ बँकेच्या पूर्व परवानगीशिवाय कर्जदारास अन्य कोणत्याही बँकेकडून व अन्य संस्थेकडून कर्ज घेता येणार नाही असे हमी पत्र रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर द्यावे लागेल.
- १० व्यवसायाच्या ठिकाणी नियुक्त करावयाच्या सेवकांची नियुक्ती, वेतन किंवा इतर देय रक्कम इत्यादींची जबाबदारी संबंधीत कर्जदार यांची राहिल.
- ११ बँकेच्या कोणत्याही अधिकाऱ्यास केव्हाही दप्तर, साठामाल व मालमत्ता तपासण्याचा व आवश्यक कागदपत्रांच्या झेरॉक्स सत्य प्रती घेण्याचा अधिकार राहिल.
- १२ अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळ मर्यादित यांचेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना महाराष्ट्र शासनाची असून सदर योजनेचा कालावधी / व्याज परतावा कालावधी याबाबत कर्जदाराच्या कोणत्याही तक्रारीस बँक जबाबदार राहणार नाही. तसेच बँक कर्ज कालावधीमध्ये महामंडळाकडून कोणत्याही कारणासाठी कर्जदारास अपात्र करण्यात आले अथवा व्याज परतावा मिळाला नाही तर त्यास बँक जबाबदार राहणार नाही. कर्जदाराने बँकेच्या कर्जाची व्याजासह परतफेड करावयाची आहे.
- १३ कर्जदाराने शिल्लक मालाचा, वाहनाचा, मशिनरीचा विमा, विमा कंपनीकडून उतरविला पाहिजे. विमा पॉलीसी कर्जदार व बँक यांच्या संयुक्त नावे घेण्यात यावी. विम्याचा खर्च कर्जदाराने करावयाचा आहे.
- १४ कर्जदाराच्या व सहकर्जदाराच्या ठेव खाती / बचत / चालू खाती रक्कम नावे टाकून कर्ज खाती वर्ग करणेचा अधिकार बँकेस राहिल. तशी हमीपत्रे कर्जदार / जमिनदार यांचेकडून घेणेत येतील.
- १५ कर्जदाराचे प्रत्येक महिन्याच्या अखेरचे तेरीज पत्रक, नफा - तोटा पत्रक व ताळेबंद तसेच शिल्लक मालाचे पत्रक (C.A. प्रमाणित) पुढील महिन्याचे १० तारखेपर्यंत शाखेस सादर करणे आवश्यक आहे.
- १६ कर्जदाराने / सहकर्जदाराने तारण ठेवलेल्या मालमत्तेची / तारणाची मूळ कागदपत्रे बँकेकडे जमा केल्यानंतरच मंजूर कर्जाची उचल देण्यात येईल.
- १७ कर्जदाराची Term Life General Insurance Policy घ्यावी लागेल. त्यानुषंगाने येणार खर्च कर्जदाराने करावयाचा आहे.
- १८ मुंबादेवी दैनंदिन ठेव योजनेचे प्रचलित धोरणास अधिन राहून कर्जदारास मुंबादेवी दैनंदिन ठेव योजनेमध्ये मंजूर कर्ज रक्कमेच्या प्रमाणात (उदा.रु.१.०० लाख इतकी कर्ज मंजूर असेल तर रु.१००/- इतकी रक्कम किंवा त्या पटीत) गुंतविणे आवश्यक राहिल. सदरची ठेव बँकेच्या अधिकृत प्रतिनिधीमार्फत कर्ज उचल दिनांकापासून पाच वर्ष कालावधीसाठी चालू करावी लागेल. परंतु कर्जदारास वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजनेमधील कर्ज रक्कम व्याजासह परतफेड केले नंतरच बँकेच्या दैनंदिन ठेव योजनेअंतर्गत येणाऱ्या सर्व कर्ज सुविधांचा लाभ घेता येईल. परंतु बँक कर्जाचा हप्ता भरणेसाठीच कर्जदाराच्या विनंतीनुसार यामधील रक्कम वापरता येईल.
- १९ कोणत्याही अटीत पूर्व सूचनेशिवाय बदल करण्याचा व अटी रद्द करण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.